

El mercat cultural català es trenca

Jaume P. Muntaner ha estat amfitrió de les jornades 'Una llengua, una cultura, un mercat', organitzades per l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana per analitzar el mercat cultural.

Per què es van plantejar aquestes jornades?
—Perquè cada vegada s'aprecia més una tendència a la fragmentació que afecta la circulació dels béns culturals, per exemple els llibres. Resulta difícil trobar al Principat o a Mallorca llibres valencians, per exemple. Hi ha una tendència a imitar en el mercat la divisió administrativa i això és negatiu. Ja en el 1978 Joan Fuster demanava una major fluïdesa en els intercanvis comercials dels llibres. Durant els anys setanta semblava que tot anava molt bé però en el moment actual pareix que el fenomen ha arribat a afectar també els mateixos escriptors que escriuen únicament per al Principat, les Illes o el País Valencià. I això no és lògic, si tenim una llengua comuna, hauríem de tenir també un mercat comú. Per això convocarem aquestes jornades.

—La lectura de les conclusions dóna a entendre que la situació no és molt bona.

—La veritat és que l'evolució d'aquest mercat ha anat en contra de com nosaltres pensàvem que havia d'anar. Les conclusions van estar molt ben pensades i es van prendre gairebé per unanimitat. Pensem que poden influir un poc, tot i que són els mateixos implicats, des dels escriptors fins als distribuïdors, els qui han de fer possible que la llengua única i la cultura única es convertesca també en un mercat únic.

—Qui més crítiques s'enduu són les institucions autonòmiques.

—Segurament sí, encara que no exclusivament, perquè probablement són les que més podien fer i són els seus responsables els que en els discursos marquen clarament les fronteres polítiques i administratives. I això és un mica paradoxal perquè no passa en les altres mercaderies, ja que la relació econòmica entre allò que diuen l'arc mediterrani és cada vegada major.

—Quina part de correponsabilitat té la situació legal del País Valencià, com per exemple l'estatut d'autonomia, que no fa cap referència al català o la derogació de l'homologació de títols de català? no acaben trencant el mercat cultural?

—Enfonsen el mercat cultural i la unitat de la llengua, que és igual a ensorrar la llengua. És la tàctica clàssica de divideix i guanyaràs. És molt trist que llibres publicats al Principat s'hagen de "traduir" per unes poques paraules per ser utilitzats al País Valencià, per exemple a l'escola. Seria molt més senzill tenir una consciència clara que parlem una llengua única

RAFA GIL

Jaume Pérez Muntaner. Vice-president de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.

amb variants i que hem de conèixer aquestes variants per fer-les també nostres. Això és molt més senzill que no fer dobles edicions.

—La situació encara pareix pitjor en el cinema i el mercat audiovisual.

—El cinema català és un dels aspectes culturals que menys ha funcionat, això és cert. A més, les poques pel·lícules que es fan en català arriben en la versió castellana al País Valencià, excepte el primer dia, és clar.

—Com es pot millorar la situació?

—No sabria dir-t'ho molt bé, però és evident que les tres administracions haurien de tenir una política clara de no posar fronteres, com jo crec que comença a funcionar en el teatre, i de permetre i incentivar l'intercanvi de productes audiovisuals.

—Tornem als llibres. Els tòpics diuen que el llibre català sí que té un únic mercat.

—No és així, i per diversos factors, entre altres la sobrevaloració dels autors d'una mateixa regió per part del món acadèmic. Això és fàcil de trobar en algunes històries de la literatura catalana, on escriptors valencians importants com Enric Valor, no tenen ni mitja pàgina. També hi ha una distribució deficient. Algunes distribuïdores pensen que no val la pena de distribuir llibres valencians al nord o a l'inrevés, en una actitud xovinista que no ens fa cap bé.

Jordi Sebastià